

Nieuwsbrief 'Aftellen naar de Omgevingswet'

Van 'inrichting' naar 'milieubelastende activiteit'

Datum: 8 september 2022

Deze blog maakt onderdeel uit van het thema 'Milieubelastende activiteit?' in de reeks 'Aftellen naar de Omgevingswet'.

Met de invoering van de Omgevingswet wordt een relevante wijziging doorgevoerd in het milieurecht. Het begrip 'inrichting' verdwijnt namelijk als aangrijpingspunt voor de regulering van milieuactiviteiten, zoals we dat nu kennen in de Wet milieubeheer en het Activiteitenbesluit. Onder de Omgevingswet wordt dit begrip vervangen door regulering per 'milieubelastende activiteit'.

In dit blogbericht wordt nader ingegaan op (i) wat een milieubelastende activiteit in de zin van de Omgevingswet is en (ii) wat de gevolgen zijn van het veranderen van het aangrijpingspunt van 'inrichting' naar 'milieubelastende activiteit'. Voordat hier nader op wordt ingegaan, is het van belang kort stil te staan bij het huidige wettelijk kader.

Het inrichtingenbegrip

Onder het huidige recht – de Wet milieubeheer en het Activiteitenbesluit – dient allereerst te worden vastgesteld of sprake is van een inrichting ('elke door de mens bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was ondernomen bedrijvigheid die binnen een zekere begrenzing pleegt te worden verricht').

Het type inrichting (A-inrichting, B-inrichting of een C-inrichting) in combinatie met de soort activiteit(en) bepaalt vervolgens of (i) sprake is van een vergunningplicht voor milieuactiviteiten, (ii) uitsluitend een 'omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) geldt, (iii) kan worden volstaan met een 'melding' of (iv) dat niets hoeft te worden vergund of gemeld.

Wat is een milieubelastende activiteit

Onder de Omgevingswet verdwijnt het inrichtingenbegrip. Dit wordt vervangen door regulering per 'milieubelastende activiteit.'

Een milieubelastende activiteit is een activiteit 'die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken, niet zijnde een lozingsactiviteit op het oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringstechnisch werk of een wateronttrekkingsactiviteit'. Dit betreft een zeer ruime omschrijving, een activiteit zal al snel onder deze definitie te scharen zijn.

Op basis van de activiteiten zelf wordt straks bepaald of sprake is van een vergunningplicht, een meldingsplicht of dat uitsluitend aan algemene regels moet worden voldaan.

Gevolgen van nieuw aangrijpingspunt

Met het loslaten van het begrip 'inrichting' zijn voortaan ook de activiteiten binnen en buiten de inrichting, al dan niet plaatsgebonden en ongeacht de duur daarvan, gedekt door het nieuwe begrip 'milieubelastende activiteit'. Het doet dus niet meer ter zake waar de activiteiten worden uitgevoerd, dat kan zowel binnen een bedrijf zijn of daarbuiten.

De gedachte van de wetgever is om de normen onder de Omgevingswet meer te richten op het handelen en niet langer op de inrichting. Als belangrijke verbetering ten opzichte van het huidige recht wijst de wetgever er bijvoorbeeld op dat alleen voor een specifieke milieubelastende activiteit van een bedrijf

algemene regels worden gesteld of een vergunningplicht geldt, in plaats van dat deze vergunningplicht voor de hele 'inrichting' geldt.

In hoofdstuk 3 van het Besluit activiteit leefomgeving ("Bal") zijn de milieubelastende activiteiten aangewezen. Nieuw onder de Omgevingswet is dat, naast de vergunningplichtige activiteiten die worden aangewezen in het Bal (ofwel: op rijksniveau), provincies en gemeenten in de omgevingsverordening respectievelijk het omgevingsplan ook een vergunningplicht voor bepaalde milieubelastende activiteiten kunnen opnemen. Een belangrijke voorwaarde is wel dat het daarbij dient te gaan om milieubelastende activiteiten die niet in het Bal als vergunningplichtig zijn aangewezen.

Het is ook nieuw dat, naast de mogelijkheid om maatwerkvoorschrift te stellen, onder de Omgevingswet ook de mogelijkheid bestaat om maatwerkregels vast te stellen in een omgevingsverordening of omgevingsplan wat betreft milieubelastende activiteiten.

Conclusie

Onder de Omgevingswet verdwijnt het begrip 'inrichting' uit de Wet milieubeheer (Wm). Het wordt vervangen door een regulering per 'milieubelastende activiteit'. De regulering van milieubelastende activiteiten wordt onder de Omgevingswet geconcentreerd en zal daarmee niet langer afhankelijk zijn van de juridische discussie of de activiteit 'door', dan wel 'binnen' een inrichting wordt verricht, en al dan niet tijdelijk en/of plaatsgebonden is.

Bovendien zullen onder Omgevingswet niet voor alle milieubelastende activiteiten rijksregels gelden, laat staan een vergunningplicht. Dit biedt voor provinciën en gemeenten de mogelijkheid om op provinciaal en gemeentelijk niveau, indien dit noodzakelijk wordt geacht, milieubelastende activiteiten te reguleren. Het is aannemelijk dat dit tussen gemeenten en provincies tot verschillen zal leiden welke milieubelastende activiteiten al dan niet worden gereguleerd.

Het is voor de praktijk daarom van belang om hier waakzaam op te zijn en niet alleen acht te slaan op de rijksregels uit het Bal, maar ook te onderzoeken of milieubelastende activiteiten op decentraal niveau mogelijk worden gereguleerd.

Deze blog is geschreven door Reimer Helder en is onderdeel van onze reeks over de Omgevingswet.

Heeft u vragen naar aanleiding van een van onze blogs over de Omgevingswet, neemt u dan gerust contact met ons op. Wij zijn u graag van dienst.

Reimer Helder
+31 30 25 95 549
reimerhelder@vbk.nl